Boží požehnání

Mk 10,13-16; Nu 6,22-27

Co se děje při požehnání?

Vyprošovali jsme dnes požehnání malému Robinovi. Je za tím skryta víra, že Bůh je dobrý, štědrý, že nás miluje, že o nás pečuje. Celá naše praxe žehnání dětem vychází z příběhu evangelia, ve kterém matky přinášely své děti před Ježíše, aby se jich dotkl (Mk 10,13-16). Učedníkům to připadalo jako nemístné obtěžování nebo zdržování a bránili tomu. Čteme tam, že Ježíš se na své učedníky rozhněval a nařídil jim, aby nebránili dětem přicházet k němu. A pak děti objímal, vkládal na ně ruce a žehnal jim. Zjevil tak, že Bůh je dobrý, přející a že u něj mají rovnocenné místo jak ti velicí, dospělí, moudří, tak i ti maličcí a nepatrní. Požehnání vůbec hraje v Bibli významnou roli. Hned na začátku knihy Genesis vidíme, jak Bůh žehná živočichům, člověku nebo sedmému dni jako dni odpočinutí. Ale o co vlastně jde při „požehnání"? Zvláště pokud jde o akt žehnání, který je spojen se vzkládáním rukou, může to svádět k poněkud magické představě, že skrze tu ruku proudí nějaká nadpřirozená Boží síla, která se vlévá do toho, komu se žehná. To je asi poněkud přehnaná představa. Ale přece věříme, že tu nejde ani jen o „hezký obřad". Pokud žehnáme dětem, křtěncům, novomanželům těm, které vysíláme do duchovenské služby nebo pokud vyslovujeme slovo požehnání třeba v neděli na konci shromáždění na další cestu do života, pak vyjadřujeme svou víru, že Bůh je přítomen, že je dobrý a že jedná, že dává to, co ve slovech požehnání zaznívá. A můžeme se toho vírou přidržet. Slovo „požehnání" můžeme vyložit jako „Boží přízeň". To neznamená, že bez slov požehnání by zde Boží přízeň nebyla. Ona tu jistě je stále. A už vůbec to není tak, že by jen ta správná žehnací formule teprve to požehnání vypůsobila. Ne. Když někomu žehnáme, je to spíše výraz naší víry v Boží přízeň, která tu už je a které se s důvěrou můžeme dovoláváme. Boží požehnání a Boží přízeň je jistě také s našimi dětmi bez ohledu na slavnost požehnání ve sboru. A přece má i slavnost požehnání svůj význam. Je to příležitost, při které se rodiče i celé společenství znovu vírou chápou a drží a dovolávají Boží milostivé přízně, dobroty a ochrany. Ona tu je, ale my se jí musíme také ve víře otevřít. Slova požehnání nejsou magické formulky zajišťující bezproblémový život, ale ani to nejsou jen „krásná slova" či zbožná přání. Slova požehnání pocházejí z Písma svatého a jsou vlastně „zaslíbeními", výrazem víry, že Bůh to chce učinit, že chce projevit a jistě projeví v našem životě svou dobrotu a přízeň.

Je to Bůh, kdo žehná

Požehnání znamená Boží přízeň. A jakkoli to zní samozřejmě, stojí za to se u toho zastavit. Slyšeli jsme dnes a ještě i četli z Písma tzv. *„Áronovském požehnání"*. Těmito slovy měli izraelští kněží žehnat synům Izraele. A smyslem těchto slov je právě ukázat, že jen v Bohu je dobro a jen od Boha může přijít požehnání. Bůh sám je ten jediný vpravdě požehnaný a jako takový jen on může žehnat lidem. V podstatě slova „požehnání" je přítomno, že se dá jen získat a ne si je vydobýt vlastními silami. Požehnání se dá jen obdržet jako dar od toho, kdo žehná. A tak už staří Izraelci věděli o tom, co vystihuje naše přísloví: „Bez Božího požehnání marné lidské namáhání". Izrael za vším dobrým, co prožíval viděl ještě něco víc. Dobrotivou ruku svého Boha. Tak se ještě před vstupem do zaslíbené země učil: *„Hospodin, tvůj Bůh, tě uvádí do dobré země, do země s potoky plnými vody, s prameny vod propastných tůní, vyvěrajícími na pláni i v pohoří, do země, kde roste pšenice i ječmen, vinná réva, fíkoví a granátová jablka, do země olivového oleje a medu, do země, v níž budeš jíst chléb bez nedostatku, v které nebudeš postrádat ničeho, do země, jejíž kamení je železo a z jejíchž hor budeš těžit měď"* (Dt 8,7-9). Úžasný obraz požehnání všeho druhu. Následuje ovšem napomenutí: *„Střez se však, abys nezapomněl na Hospodina, svého Boha … Neříkej si v srdci: ´Tohoto blahobytu jsem se domohl svou silou a zdatností svých rukou.´ Pamatuj na Hospodina, svého Boha, neboť k nabytí blahobytu ti dává sílu on"* (11.17-18). Při pohledu na požehnání, ze kterých až oči přecházejí, nezapomeň na svého Boha. To on ti dává sílu k nabytí všeho toho dobrého.

A tak jsme slyšeli v Áronovském požehnání: *„Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem."* A je tam k tomu přidán zvláštní Boží dovětek: *„Tak vloží* (kněží) *mé jméno na Izraelce a já jim požehnám."* Jen ve spojení s Bohem, jen v jeho jménu je naděje, život a požehnání. Jen pokud si nad sebou budou uvědomovat Boží jméno a s tím i Boží přítomnost, mohou být vpravdě požehnáni. Áronovské požehnání ukazuje Boha v příklonu k člověku. Podstatou požehnání je, že Hospodin nad námi „rozjasní svou tvář, že k nám obrátí svou tvář". Tvář odvrácená a temná znamená odcizení. Tvář rozjasněná a obrácená k nám, znamená blízkost, vztah a radost. Taková tvář zvěstuje bezpečí, milost a pokoj, o kterých se tam mluví. A takto má Izrael chápat požehnání. Je to jen a jen Boží dar, je to dar Boží rozjasněné tváře, tváře, která se od nás neodvrací, ale naopak vstřícně se k nám obrací. Jen u Boha je požehnání. Jen od něj pochází všechno dobré do našeho života.

Jak se projevuje Boží požehnání?
Přemýšlíme nad tím, že požehnání je Boží přízeň. Další otázkou, nad kterou můžeme přemýšlet je, jak se to Boží požehnání, ta Boží přízeň v životě projevuje. Je to velmi pestré. Áronovské požehnání mluví např. o Boží ochraně, milosti a pokoji. Ale těch konkrétních příkladů máme v Bibli mnohem více. Prvním lidem Bůh požehnal plodností: „ploďte se a množte se“. Podobně Abrahamovi a Sáře, která původně nemohla mít děti, Bůh požehnal synem, ze kterého vznikl celý národ - Izrael. Součástí požehnání bylo také to, že děti Izraele obdrží zemi Kanaánskou do trvalého dědictví. Izák požehnal Jákobovi „rosou z nebes, žírností země a hojností obilí a moštu“ (Gn 27,28) atd. Ve Starém Zákoně požehnání v zásadě znamenalo hojnost potomstva, obživy, bezpečí a vůbec všech dobrých a potřebných věcí, které jsou pro život důležité. Často zde má požehnání výrazně materiální podobu. A netřeba se tomuto pohledu bránit ani dnes. Boží požehnání na sebe i dnes bere podobu velmi konkrétní - že se nám v něčem daří, že máme v něčem úspěch, že netrpíme nouzí, že máme, co potřebujeme. To vše také my chápeme jako projev Boží přízně a požehnání a Pánu Bohu za to děkujeme.

Pán Bůh žehná a dává dobré dary lidem. Je dobré si u toho připomenout i to, že tak činí podle svého rozhodnutí, s nějakým záměrem. Ne všichni jsou stejně požehnáni ve všech oblastech. Když starý Jákob žehnal svým dvanácti synům, měl pro požehnání, ale pro každého každého nějak jiné, osobité. Se všemi Pán Bůh počítal, ale s každým trochu jinak: *„To jsou všechny izraelské kmeny, celkem dvanáct, a toto k nim mluvil jejich otec, když jim žehnal. Každému požehnal zvláštním požehnáním“* (Gn 49,28). Každý Jákobův syn, resp. potom každý z izraelských kmenů, měl jiné požehnání podle toho, jaké plány s nimi Pán Bůh měl. Nelze proto poměřovat Boží požehnání podle toho, že někomu se daří v určité oblasti lépe než mě. Pro mě má Pán Bůh třeba zase jiný úkol, pro který jsem obdařen zase lépe já než on. Také u našich dětí vyhlížíme, jakým způsobem je Pán Bůh v životě povede a jak se jeho požehnání projeví. U vícegeneračních sborů to ti starší opravdu mohou sledovat, často znají ty mladé od narození, přes besídku, dorost, mládež až k dospělosti. A i když vyrůstali v jednom sboru pod stejnými vlivy, přece je každý jiný a má jiné obdarování a tím pádem i jiný úkol. Ale se všemi Pán Bůh počítá.

Ale k tomu nejdůležitějšímu daru Božího požehnání, kterým je Kristus sám, má přístup každý bez rozdílu stejně. Ne všichni jsme stejně požehnáni ve všech oblastech života. Jednomu Bůh daroval více v jedné a jinému zase v jiné oblasti. Ale Kristus je darem Božího požehnání celému světu, všem lidem bez rozdílu a stejným dílem, tedy plností. Tak už v tom Áronovském požehnání zaznělo, že Boží požehnání je vlastně to, když nad námi Bůh rozjasní svou tvář, obrátí k nám svou tvář a ono se to nějak konkrétně projeví. Ale tou podstatou je Boží tvář nad námi. A Ježíš je tou rozjasněnou Boží tváří, která se k nám obrátila. A mnozí to vycítili. O Květné neděli volaly zástupy: *„Požehnaný, který přichází ve jménu Hospodinově“* (Mt 21,9). Když se Pavel chystal do Říma, chystal se přijít s *„plností Kristova požehnání“*, o které se chtěl mezi nimi podělit (Ř 15,29). V listu Efezském zase Pavel chválí Boha, že nás *„v Kristu obdařil vším duchovním požehnáním nebeských darů“* (Ef 1,3). A jestliže už v Áronovském požehnání bylo projevem Božího požehnání, té obrácené tváře k Izraeli, milost a pokoj, pak plnost těchto darů za námi přišla právě v Kristu. On nás požehnal Boží milostí, odpuštěním hříchů, smířením s Bohem, pokojem mysli a srdce. Když opět myslíme na naše děti, kterým žehnáme, vyprošujeme jim nejen dobrý životní vývoj, zdraví a úspěch, ale především aby mohly samy za sebe jednou poznat a přijmout, že v Ježíši Kristu je zde i pro ta živá a mocná naděje Boží.

Staň se požehnáním
Bůh je dobrý, žehná nám dobrými dary a nadevše nás obdaroval svou láskou, milostí a pokojem ve svém synu Ježíši. Z toho se těšíme a radujeme. Boží požehnání je ovšem určeno k tomu, aby bylo sdíleno. Když Pán Bůh něco dobrého dává, pak vždy s tím úmyslem, aby se to u nás nezastavilo. Abraham na svou cestu víry slyší od Boha: Požehnám ti - staň se požehnáním. Nejen, že on sám bude obdarován Bohem, ale skrze něj, chce Bůh požehnat i mnoha dalším lidem. Také ap. Pavel přijal plnost Kristova požehnání a s ní chce cestovat do Říma, aby se o si podělil s tamními křesťany. Boží požehnání není nic sobeckého, ale je to vždy semínko, sazenička, která chce růst a rozmnožovat se. Tak také malému Robinovi přejeme, aby se ve svém životě stal požehnáním pro druhé. A za to samé prosme Pána Boha i u sebe samých. AMEN

Neděle 6.3.2016 - s požehnáním Robina K., M. Žemlička